

Traducció de Jaume Ortolà

Títol original: *Prinz Friedrich von Homburg*

Primera edició: desembre del 2009

© de la traducció: Jaume Ortolà i Font, 2009

© d'aquesta edició: Riurau Editors

Carrer de l'Agregació, núm. 1, 2n 1a
08041 Barcelona

www.riuraueditors.cat

info@riuraueditors.cat

Disseny gràfic: David Torrents

Il·lustració: Pere Ginard

Impressió: Romanyà-Valls

ISBN: 978-84-937037-7-6

Dipòsit legal: B-44.803-2009

Heinrich von Kleist

El príncep
d'Homburg

Traducció de Jaume Ortola

EDIURUS

El príncep d'Homburg

Un drama

PERSONATGES

FRIEDRICH WILHELM, *elector de Brandenburg*

ELECTORA

PRINCESA NATALIE VON ORANIEN, *la seva neboda, cap del regiment de dragons*

MARISCAL DE CAMP DÖRFLING

FRIEDRICH ARTHUR VON HOMBURG, *general de cavalleria*

CORONEL KOTTWITZ, *del regiment de la princesa von Oranien*

HENNINGS, *comandant d'infanteria*

COMTE TRUCHSS, *comandant d'infanteria*

COMTE HOHENZOLLER, *del seguici de l'elector*

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ

COMTE GEORG VON SPARREN, *capità de cavalleria*

STRANZ, *capità de cavalleria*

SIEGFRIED VON MÖRNER, *capità de cavalleria*

COMTE REUSS, *capità de cavalleria*

UN SERGENT MAJOR

Oficials, caporals i soldats a cavall. Senyors i dames de la cort.

Patges. Criats. Gent del poble de tota edat i condició.

ACTE PRIMER

El quadre és a Fehrbellin. Un jardí a l'antic estil francès. Al fons, un castell del qual descendeix una rampa. Nit.

ESCENA PRIMERA

El príncep d'Homburg seu amb el cap descobert i el pit obert, mig despert mig adormit, sota un roure, i trena una corona. L'elector, la seua esposa, la princesa Natalie, el comte de Hohenzoller, el capità de cavalleria Golz i altres ixen dissimuladament del castell i observen des de la balustrada de la rampa. Patges amb torxes.

EL COMTE DE HOHENZOLLER

El príncep d'Homburg, noble cosí nostre,
 al front dels cavallers de fa tres dies,
 vivaç empaita els fugitius suecs,
 i sense alè apareix avui de nou
 al quarter general de Fehrbellin:
 ¿no li ordenàreu de no demorar-se
 més de tres hores refent els cavalls
 i tornar de seguida contra Wrangel,
 que està mirant de fer-se fort al Rhyn,¹
 fins a avançar-lo al cim del Hackelberg?

5

10

ELECTOR

Ben cert!

HOHENZOLLER

I els caps de tots els esquadrons,
 han estat instruïts, segons el pla,
 per a eixir a les deu de la ciutat.
 Ell, però, es llança exhaust sobre la palla,
 igual que un gos de caça assedegat,
 reposant els seus membres fatigats

15

1. El Rhyn és un petit afluent del riu Havel a la vora del qual es troba Fehrbellin.

per al combat que a trenc d'alba ens espera.

ELECTOR

Ho he sentit!... ¿I ara?

HOHENZOLLER

Ara sona l'hora,
i, ja muntada, la cavalleria
20 tota trepitja els camps davant la porta.
¿I falta qui? Senyor, el príncep d'Homburg.
Amunt i avall, amb torxes i llanternes,
busquem l'heroi... ¿I on el trobem?

Li agafa a un patge la torxa de la mà.

Com un somnàmbul, mira, en aquell banc,
25 on, adormit com mai no et pensaries,
seduït per la lluna, aqueferat,
somieja la glòria futura,
trenant-se la corona de la fama.

ELECTOR

Què!

HOHENZOLLER

En efecte! Mira: allà seu ell!

L'il·lumina des de la rampa.

ELECTOR

30 ¿Adormit? Impossible!

HOHENZOLLER

Com un soc!

Crideu-lo pel seu nom i caurà en terra.

Pausa.

ELECTORA

El jove està malalt, n'estic segura.

LA PRINCESA NATALIE

Li cal un metge!...

ELECTORA

Cal que l'ajudem, em pense,
no que passem el temps burlant-nos d'ell.

HOHENZOLLER

Es troba bé, compassives senyores,
per Déu, millor que jo! Demà els suecs
quan ens trobem al camp ho percebran.
No és més, creieu en les meues paraules,
que un mer desvari del seu esperit.

ELECTOR

Segur! Romanços, crec!... Amics, seguiu-me,
acostem-nos a veure'l de més prop.
Baixen per la rampa.

UN CAVALLER DE LA CORT, *als patges*:

Torneu! Les torxes!

HOHENZOLLER

Deixeu-les, amics!
Tot el poble podria estar en flames,
i l'ànim seu no ho notaria més
que el diamant que porta ell al dit.
L'envolten, els patges fan llum.

ELECTOR, *inclinant-se sobre ell*:

¿Quina mena de fulles teixeix? ¿Salze?

HOHENZOLLER

Senyor, ¿fulles de salze? Això és llorer,
com el que ha vist als quadres dels herois
penjats a l'armeria de Berlín.

ELECTOR

¿On n'ha trobat en el sòl de la Marca?

HOHENZOLLER

Això ho deuen saber els déus equànimes!

CAVALLER DE LA CORT

Potser en el jardí, on el jardiner
conrea encara molta planta exòtica.

ELECTOR

Poques, per Déu! Però, siga com vulga,
¿què, què commou aquest pit jove i neci?

HOHENZOLLER

¿Què? La batalla de demà, senyor!
Somia astrònoms, ¿què aposteu?, teixint-li
d'estels una corona triomfal.

El príncep observa la garlanda.

CAVALLER DE LA CORT

Ara ha acabat!

HOHENZOLLER

Quina gran llàstima
60 que ací no hi haja cap espill a prop!
S'envaniria com una donzella,
s'emprovaria la garlanda així
i aixà com una còfia de flors.

ELECTOR

Per Déu! Vejam fins on pot arribar!
L'elector li agafa la corona de la mà, el príncep es ruboritza i l'ob-
serva. L'elector envolta la corona amb la seua cadena del coll i la
dóna a la princesa, el príncep salta vivament. L'elector fa mitja vol-
ta amb la princesa, la qual duu la corona aixecada, el príncep els
segueix amb els braços oberts.

EL PRÍncep D'HOMBURG, *xiuxiuejant:*

65 Natalie! Amor meu! Esposa meua!

ELECTOR

Cuita! Tornem!

HOHENZOLLER

¿Què diu el boig?

CAVALLER DE LA CORT

¿Què ha dit?

Tots junts pugen la rampa.

EL PRÍncep D'HOMBURG

Frederic! Príncep, pare meu!

HOHENZOLLER

Dimonis!

ELECTOR, *tornant arrere:*

Obriu les portes!

EL PRÍncep D'HOMBURG

Oh estimada mare!

HOHENZOLLER

El foll! És un...

ELECTORA

¿A qui anomena així?

EL PRÍncep D'HOMBURG, *aferrant la corona:*

Oh estimada! Natalie! ¿Per què em fuges?

Arrabassa un guant de la mà de la princesa.

70

HOHENZOLLER

¿Què és el que agarra? Per l'amor de Déu!

CAVALLER DE LA CORT

¿La corona?

NATALIE

No, no!

HOHENZOLLER, *obre la porta:*

Cap a dins, majestat!

Hem d'esvair-li aquesta visió!

ELECTOR

Torna al no res de nou, oh príncep d'Homburg!

Torna al no res! En el camp de batalla

ens tornarem a veure, si així et plau!

En somnis hom no guanya aquestes coses!

Totbom se'n va. La porta es tanca amb un grinyol a la cara del príncep.

75

ESCENA SEGONA

El príncep d'Homburg resta un moment davant la porta amb expressió d'estranyesa. Pensarós aixeca llavors davant el front la mà en la qual té el guant, baixa la rampa. Es gira tan bon punt arriba baix i mira de nou amunt cap a la porta.

ESCENA TERCERA

El comte de Hohenzoller entra des de baix a través d'una porta. El segueix un patge. El príncep d'Homburg.

PATGE, *en veu baixa*:

Senyor comte, escolteu! Distingit comte!

HOHENZOLLER, *enutjat*:

Calla, grill! ¿I ara què passa?

PATGE

M'envia...!

HOHENZOLLER

80 No me'l despertes amb el teu xerric!

Doncs bé! ¿Què hi ha?

PATGE

M'envia l'elector!

Al príncep, quan desperte, no podeu dir-li cap mot, ordena, de la broma que tot just ell s'acaba de permetre!

HOHENZOLLER, *en veu baixa*:

85 Ei, doncs ajau-te en algun camp de blat i dorm! Això jo ja ho sabia! Vés-te'n!

El patge se'n va.

ESCENA QUARTA

El comte de Hohenzoller i el príncep d'Homburg.

HOHENZOLLER, *mentre se situa a una certa distància darrere el príncep, que continua mirant amunt cap a la rampa*:

Arthur!

El príncep cau.

Ací jau, com ferit per una bala.

S'hi acosta.

Ara estic àvid per saber la falla
90 que s'empatollarà per a explicar-me

per què s'ha allargassat ací a dormir.

S'inclina sobre ell.

Arthur! ¿Que estàs tocat, tu? Eh! ¿Què fas?
¿Com véns tu ací de nit en aquest lloc?

EL PRÍncep D'HOMBURG

Oh, benvolgut!

HOHENZOLLER

Ara he de dir-te això!

La cavalleria que tu comandes
ha fet ja més d'una hora de camí,
i tu, tu jaus ací al jardí, i dormint.

95

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Quina cavalleria?

HOHENZOLLER

Els mamelucs!...

Tan cert com que respire, ja no sap
que és coronel de la cavalleria!

100

EL PRÍncep D'HOMBURG, *s'alça*:

Corre! L'elm! L'armadura!

HOHENZOLLER

Sí, ¿i on són?

EL PRÍncep D'HOMBURG

Allà, Heinrich, allà, en el tamboret!

HOHENZOLLER

¿Quin tamboret?

EL PRÍncep D'HOMBURG

Sí, allà he deixat la meua...!

HOHENZOLLER, *observant-lo*:

Doncs vés i agafa-la del tamboret!

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Què és aquest guant d'ací?

105

Observa el guant que té a la mà.

HOHENZOLLER

¿I jo què sé?...

Per a si:

Maleït sia! L'ha agarrat del braç
de la princesa inadvertidament!

Esclatant:

¿I ara? ¿Què esperes? Vés-te'n!

EL PRÍncep D'HOMBURG

De seguida.

El brètol que m'havia d'avisar!

HOHENZOLLER, *observant-lo:*

110 És enfollit del tot!

EL PRÍncep D'HOMBURG

Pel meu honor!

No sé on sóc, estimat Heinrich.

HOHENZOLLER

A Fehrbellin, somiador orat,
en un dels passadissos del jardí
que s'estén per darrere del castell!

EL PRÍncep D'HOMBURG, *per a si:*

115 Que la nit se m'emporte! He quedat
inconscient a la llum de la lluna!

S'asserena.

Perdona! Ara ja ho sé. Ahir, saps, al llit
la calor era quasi insuportable.

120 Exhaust, vaig esmunyir-me en el jardí,
i la nit m'envoltà tan dolçament
amb cabells rossos, plena de perfums...

Ai!, com el nuvi d'una esposa persa,
em vaig ajaure ací a la seua falda.

¿Quina hora és ara?

HOHENZOLLER

Són dos quarts de dotze.

EL PRÍncep D'HOMBURG

125 ¿I dius que els esquadrons se n'han anat?

HOHENZOLLER

És clar que sí! A les deu, segons el pla!
El regiment Princesa von Oranien

al capdavant, com no podem dubtar,
 ha assolit ja el cim del Hackelwitz,
 on demà han de cobrir enfront de Wrangel
 l'exèrcit que es desplegarà en secret.

130

EL PRÍncep d'HOMBURG

És igual! El vell Kottwitz els comanda,
 ell coneix els detalls de la campanya.
 A més, hauria hagut de retornar
 al quarter general demà a les dues,
 perquè hem de rebre encara ací les ordres:
 per això és molt millor que reste ací.
 Vinga, partim! ¿En sap res l'elector?

135

HOHENZOLLER

Què dius! Fa hores que és al llit i dorm.
*Estan a punt d'anar-se'n. El príncep resta perplex, gira i agafa de
 terra el guant.*

EL PRÍncep d'HOMBURG

Quin somni tan estrany he somiat!
 He vist com si, resplendent d'or i plata,
 de sobte se m'obrí un palau regi,
 i descendint per la rampa de marbre
 cap a mi hagués vingut el grup sencer
 de les persones que el meu cor estima:
 l'elector, l'electora i la... tercera,
 ¿Com es diu?

140

145

HOHENZOLLER

¿Qui?

EL PRÍncep d'HOMBURG, *intenta recordar:*

Aquella... la que em pense!

Un mut de naixement sabia dir-ne el nom!

HOHENZOLLER

¿La Platen?

EL PRÍncep d'HOMBURG

No, estimat!

HOHENZOLLER

¿És la Ramín?

EL PRÍncep D'HOMBURG

150 No, no, amic!

HOHENZOLLER

¿La Bork? ¿La Winterfeld?

EL PRÍncep D'HOMBURG

No, no, fes-me el favor! Tu no destries
la perla de l'anell que la sosté.

HOHENZOLLER

Dimonis, parla! ¿No caus en qui era?
¿Quina dama vols dir?

EL PRÍncep D'HOMBURG

Tant és! Tant és!

155 M'he despertat i n'he oblidat el nom,
però ara es tracta del sentit d'això.

HOHENZOLLER

Bé! Continua!

EL PRÍncep D'HOMBURG

Però no em destorbes!...

I ell, l'elector, amb el rostre de Zeus,
duu una corona de llorer en mans,
160 se'm col·loca molt prop mirant-me als ulls,
i l'embolca, inflamant-me del tot l'ànima,
amb la joia que porta al coll penjada,
i li l'allarga perquè me la pose a...
Oh amic meu!

HOHENZOLLER

¿Qui?

EL PRÍncep D'HOMBURG

Oh amic meu!

HOHENZOLLER

Parla, doncs!

EL PRÍncep D'HOMBURG

165 Ben bé podria haver estat la Platen.

HOHENZOLLER

¿La Platen? ¿Com?... ¿La que ara es troba a Prússia?

EL PRÍncep D'HOMBURG

La Platen. Certament. O la Ramín.

HOHENZOLLER

Ah, la Ramín! Què! La dels cabells rojos!...

La Platen, la d'ulls murrís violats!

La que t'agrada, com se sap.

170

EL PRÍncep D'HOMBURG

M'agrada.

HOHENZOLLER

¿Llavors, dius, ella et passa la corona?

EL PRÍncep D'HOMBURG

Alça amunt, com la dea de la fama,
la corona, on oscil·la la cadena,
com si a un heroi hagués de coronar.

Amb una inexpressable emoció
allargue jo les mans per agafar-la,
als seus peus davant d'ella vull prostrar-me.

175

Però igual que la flaire per les valls
es dissipa amb la fresca alenada del vent,
ascendint per la rampa, el grup em fug.

180

La rampa per on puge s'allargassa
vers la porta del cel, amunt sens fi.
M'abalance a la dreta i a l'esquerra
delerós d'atrapar un dels amats.

Debades! El portal de sobte s'obre,
un llamp que ve de dins els engoleix,
grinyolant torna a ajustar-se la porta,
sols un guant, en l'encalç, vaig arrancar
del braç d'aquella dolça visió.

185

I també un guant, oh déus omnipotents,
quan em desperte, tinc entre les mans!

190

HOHENZOLLER

Pel meu honor!... ¿I ara vols dir que el guant

és el d'ella?

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿De qui?

HOHENZOLLER

Doncs de la Platen!

EL PRÍncep D'HOMBURG

La Platen. Certament. O la Ramín...

HOHENZOLLER, *riu*:

195 Murri que ets amb les teues visions!
Qui sap, a fe, l'encontre de carn i ossos
que ací has tingut i en despertar-te encara
tens aquest guant enganxat a les mans!

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Què? Per l'amor de Déu!

HOHENZOLLER

200 Ei, malviatge,
¿què se me'n dóna? Tant me fa la Platen
com la Ramín! Diumenge va el correu a Prússia,
així podries promptament saber
si a la teua beutat li falta el guant...
Va! Són les dotze. ¿Ací què fem xarrant?

EL PRÍncep D'HOMBURG, *per a si, cavil·lós*:

205 Tens raó, sí. Anem-nos-en al llit.
Però el que jo volia dir, amic...
¿Són ací l'electora i la seua neboda,
l'adorable princesa von Oranien,
que abans ens hem trobat al campament?

HOHENZOLLER

210 ¿Per què?... Em pense que aquest boig...!

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Per què?...

Hi haig de fornir, saps, trenta cavallers,
per a apartar-les del lloc del combat.
A Ramín li ho havia d'ordenar.

HOHENZOLLER

¿Què? Ja han partit! Fa estona que són lluny!
 Ramin, a punt per a partir, ha estat
 al portal pel cap baix la nit sencera.
 Au! Són les dotze i abans del combat
 voldria descansar encara un poc.

Se'n van els dos.

Quadre: Allà mateix. Sala del castell. Se sent combatre des de lluny.

ESCENA CINQUENA

L'electora i la princesa Natalie en vestits de viatge, guiades per un cavaller de la cort, entren i s'asseuen a un costat. Dames de la cort. Tot seguit, l'elector, el mariscal de camp Dörfling, el príncep d'Homburg amb el guant al coll, el comte de Hohenzoller, del comte Truchß, el coronel Hennings, el capità de cavalleria von der Goltz, i molts altres generals, coronels i oficials.

ELECTOR

¿Què és aquesta descàrrega? ¿És Götz?

MARISCAL DÖRFLING

És el coronel Götz, senyor i príncep,
 que marxà ahir amb la cavalleria.
 Ell ens ha enviat ja un oficial
 per a tranquil·litzar-te abans de tot.
 Un escamot suec d'un miler d'homes
 s'ha avançat fins al cim del Hackelberg;
 però Götz et respon d'aquest turó
 i em comunica que pots procedir
 com si els seus ja l'haguessen ocupat.

ELECTOR, *als oficials:*

Senyors, el mariscal coneix els plans;
 preneu els llapis, si us plau, i escriviu.

Els oficials s'apleguen a l'altra banda al voltant del mariscal de camp i agafen les seues pissarres d'escriure.

ELECTOR, *girant-se a un cavaller de la cort:*

¿Ramin ha partit ja amb els carruatges?

CAVALLER DE LA CORT

A l'instant, príncep. Ja estan enganxant-los.

ELECTOR, *s'asseu en una cadira darrere l'electora i la princesa:*

Ramin durà la meua cara Elisa,
trenta fornits genets el seguiran.

235 Anireu al castell del canceller, a Kalkhuhn,
passant el riu de Havel, vora Havelberg,
on no s'albira ja cap més suec.

ELECTORA

¿S'ha restablert de nou el pas dels rais?

ELECTOR

¿A Havelberg? Tot està disposat.

240 A més, serà de dia abans que hi arribeu.

Pausa.

¿Calles, Natalie, dolça noia meua?

¿Què et passa, nena?

PRINCESA NATALIE

M'esgarrife, oncle.

ELECTOR

Amb tot i això, filleta, estàs segura
i més que entre les falde de ta mare.

Pausa.

ELECTORA

245 ¿Quan trobes tu que ens tornarem a veure?

ELECTOR

Quan Déu, com crec, em done la victòria,
potser en el transcurs d'avui mateix.

Vènen patges i serveixen un desdejuni a les dames. El mariscal de camp Dörfling dicta. El príncep d'Homburg, llibreta i llapis en mà, mira les dames fixament.

MARISCAL DE CAMP

El pla d'atac, benvolguts coronels,
que el sereníssim ha ideat, pretén

separar el rebel exèrcit dels suecs,
 que es cobreix les espatlles vora el Rhyn,
 del cap de pont, fins a dissoldre'l tot.
 Hennigs!...

CORONEL HENNIGS

Ací!

Escriu.

MARISCAL DE CAMP

...que per les ordres del senyor
 comanda l'ala dreta de l'exèrcit,
 ocult entre els matolls del Hackelberg,
 ha d'encerclar el flanc esquerre dels suecs,
 amb coratge llançar-se entre ells i els ponts
 i reunir-se amb el comte Truchß...
 Comte Truchß!

COMTE TRUCHSS

Ací!

Escriu.

MARISCAL DE CAMP

I reunir-se amb el comte Truchß...
S'atura.

...que mentrestant sobre el turó, davant de Wrangel,
 que amb els posts de canons ha començat...

COMTE TRUCHSS, *escriu:*

...posts de canons ha començat...

MARISCAL DE CAMP

¿Ho tens?

Continua:

...a encaçar els suecs pels aiguamolls
 que tenen ells darrere l'ala dreta.

UN HAUDUC, *entra:*

El cotxe ja ha arribat, nobles senyores.

Les dames s'aixequen.

MARISCAL DE CAMP

El príncep d'Homburg...

ELECTOR, *també s'alça*:

¿Ramin està a punt?

HAIUDUC

Muntat espera ja baix al portal.

Ses senyories s'acomien.

COMTE TRUCHSS, *escriu*:

...que tenen ells darrere l'ala dreta.

MARISCAL DE CAMP

270 El príncep d'Homburg...

¿On és el príncep d'Homburg?

COMTE DE HOHENZOLLER, *en veu baixa*:

Arthur!

EL PRÍncep D'HOMBURG, *estremint-se*:

Ací!

HOHENZOLLER

¿T'has tornat boig?

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Què ordena, mariscal?

Es ruboritza, agafa llapis i paper i escriu.

MARISCAL DE CAMP

...a qui de nou confia el sereníssim

el gloriós comandament, igual que a Rathenow,

275 de la cavalleria de la Marca...

S'atura.

...sens perjudici del coronel Kottwitz,

que estarà sempre a mà amb el seu consell.

A mitja veu, al capità de cavalleria Golz:

¿És ací Kottwitz?

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ

No, general, mira,

en lloc seu m'ha enviat a mi a escoltar

280 les ordres de combat de boca teua.

El príncep mira de nou cap a la banda on són les senyores.

MARISCAL DE CAMP, *continua*:

Formeu a Hackelwitz sobre la plana,

enfront de l'ala dreta del rival,
ben allunyats de l'abast dels canons.

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ, *escriu*:
...ben allunyats de l'abast dels canons.

L'electora embolcalla el coll de la princesa amb un mocador. La princesa, mentre intenta posar-se els guants, mira al seu voltant com si busqués alguna cosa.

ELECTOR, *cap a ella*:

Filleta meua, ¿què et passa?

285

ELECTORA

¿Què busques?

LA PRINCESA NATALIE

Tia estimada, no sé on és el guant...

Miren pertot al voltant.

ELECTOR, *als cortesans*:

¿Seríeu tan amables d'esforçar-vos?

ELECTORA, *a la princesa*:

El tens tu, nena.

NATALIE

El dret, però ¿i l'esquerre?

ELECTOR

¿Potser te l'has deixat al dormitori?

NATALIE

Oh, amada Bork!

290

ELECTOR, *a aquesta senyoreta*:

Cuita!

NATALIE

Sobre la llar.

La dama se'n va.

EL PRÍncep D'HOMBURG, *per a si*:

En nom de tots els sants! ¿Ho he sentit bé?

Es lleva el guant del coll.

MARISCAL DE CAMP, *mira en un paper que té a la mà*:

...ben allunyats de l'abast dels canons...

Continua:

El príncep sereníssim...

EL PRÍNCEP D'HOMBURG

Ella busca el guant.

Mira adés el guant, adés la princesa.

MARISCAL DE CAMP

Segons ordres expresses del senyor...

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ, *escriu:*

295 Segons ordres expresses del senyor...

MARISCAL DE CAMP

Sempre, passe el que passe en el combat,
del lloc manat no s'ha de retirar...

EL PRÍNCEP D'HOMBURG

Ara comprovaré si és aquest, ràpid!

Deixa caure el guant al mateix temps que el seu mocador. Torna a agafar el mocador i el guant el deixa en terra a la vista de tothom.

MARISCAL DE CAMP, *estranyat:*

El sereníssim príncep, ¿què fa?

COMTE DE HOHENZOLLER, *dissimuladament:*

Arthur!

EL PRÍNCEP D'HOMBURG

Sí!

COMTE DE HOHENZOLLER

Crec

300 que et falta un bull!

EL PRÍNCEP D'HOMBURG

¿Què ordena, mariscal?

Agafa de nou el llapis i la tauleta. El mariscal l'observa un moment interrogatiu. Pausa.

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ, *després d'escriure:*

... del lloc manat no s'ha de retirar...

MARISCAL DE CAMP, *continua:*

...fins que, encaçada per Hennings i Truchß,...!

EL PRÍNCEP D'HOMBURG, *al capità de cavalleria Golz, dissimuladament, mentre mira en la seua tauleta d'escriure:*

¿Qui? Estimat Golz! ¿Jo?

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ

Vós, sí! ¿Qui si no?

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Del lloc no m'haig de...?

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ

Cert!

MARISCAL DE CAMP

Bé, ¿ho teniu?

EL PRÍncep D'HOMBURG, *en veu alta*:

...del lloc manat no s'ha de retirar...

Escriu.

305

MARISCAL DE CAMP

...fins que, encaçada per Hennings i Truchß,...

Es detura.

l'ala esquerra enemiga és desbandada.

Llavors es llança sobre l'ala dreta,

les seues hosts, empeses cap al sot

on el fang s'ha reblert sovint de tombes,

són anihilades i el pla és acomplit.

310

ELECTOR

Patges, feu llum! Els braços, estimades!

Se'n va amb l'electora i amb la princesa.

MARISCAL DE CAMP

Llavors farà sonar els seus clarins.

ELECTORA, *mentre alguns oficials la saluden*:

Adéu, senyors! No us volem fer més nosa.

El mariscal de camp també la saluda.

ELECTOR, *que queda de sobte parat*:

Mireu! El guant de la princesa! Allà!

315

UN CAVALLER DE LA CORT

¿On?

ELECTOR

Als peus del nostre nebot, el príncep!

EL PRÍncep D'HOMBURG, *cavallerosament*:

¿Als meus peus? ¿Com? ¿És vostre, això?

Arreplega el guant i el porta a la princesa.

NATALIE

Us ho agraesco, noble príncep.

EL PRÍncep D'HOMBURG, *desconcertat:*

¿És vostre?

NATALIE

És meu, el guant que trobava a faltar.

L'agafa i se'l posa.

ELECTORA, *al príncep, anant-se'n:*

320 Adéu! Adéu! Salut, sort i ventura!

Feu que ens tornem a veure en breu i alegres.

L'electora ix amb les dones. Les dames d'honor, els cavallers i els patges les segueixen.

EL PRÍncep D'HOMBURG, *resta un moment com tocat per un llamp, llavors es gira de nou i torna amb passos triomfals cap al cercle d'oficials:*

Llavors farà sonar els seus clarins.

Fa com si escrigués.

MARISCAL DE CAMP, *mira en el seu paper:*

Llavors farà sonar els seus clarins...

L'elector, tanmateix, per evitar

325 per error un atac precipitat...

Es detura.

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ, *escriu:*

...per error un atac precipitat...

EL PRÍncep D'HOMBURG, *dissimuladament al comte de Hohenzoller, molt agitat:*

Oh, Heinrich!

HOHENZOLLER, *indignat:*

¿I ara què? ¿Què tens al cap?

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Què? ¿No ho has vist?

HOHENZOLLER

No, res! Calla, dimonis!

MARISCAL DE CAMP, *continua*:

...li enviarà un oficial del seu seguici,
que encara li durà, pareu-hi esment,
l'ordre formal d'atacar l'enemic.

330

Els clarins no els farà sonar abans.

El príncep resta quiet i somiós.

¿Ho teniu?

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ, *escriu*:

Els clarins no els farà sonar abans.

MARISCAL DE CAMP, *amb veu més alta*:

¿Ho teniu, sereníssim?

335

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Mariscal?

MARISCAL DE CAMP

Si ja ho teniu escrit.

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Sobre els clarins?

HOHENZOLLER, *dissimuladament, indignat i amb energia*:

Clarins! Maleït sia! No abans, fins que...

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ, *igualment*:

Fins que ell mateix...

EL PRÍncep D'HOMBURG, *interrompent-los*:

Naturalment! No abans...

Llavors farà sonar, però, els clarins.

Escriu. Pausa.

MARISCAL DE CAMP

Voldria, baró Golz, parlar encara
amb el mateix Kottwitz, si li és possible,
abans que s'iniciï la contesa.

340

CAPITÀ DE CAVALLERIA VON DER GOLZ, *seriosament*:

Jo me'n faig càrrec. Doneu-ho per fet.

Pausa.

ELECTOR, *tornant*:

Ara ja, generals i coronels,
despunta l'alba! ¿Ho teniu tot escrit?

345

MARISCAL DE CAMP

Hem acabat, senyor. Els generals
coneixen amb detall el pla de guerra.

ELECTOR, *mentre agafa el capell i els guants:*

Et recomane calma, príncep d'Homburg;
a la vora del Rhyu ja m'has costat

350 dues victòries recentment, saps,
domina't i no em prives de la que fa tres,
perquè m'hi jugue tant com tron i regne.

Als oficials:

Seguiu-me! Franz!

UN PALAFRENER, *entra:*

Sí!

ELECTOR

Corre! El cavall blanc!

Seré al camp de batalla abans de l'alba.

Ix. Els generals, coronels i oficials el segueixen.

ESCENA SISENA

EL PRÍncep D'HOMBURG, *avançant a primer pla:*

355 Fortuna, fes girar la teua roda,
tu que avui t'has mostrat alçant el vel,
igual que el buf del vent alça una vela!
Els cabells m'has acaronat ja avui,
somrient m'has llançat ja tu una efímera
360 penyora del teu corn de l'abundància!
Avui, filla dels déus, et cercaré,
fugaç, t'atraparé al camp de batalla,
i els teus favors escamparé als meus peus,
per més que estigues set voltes lligada
365 amb cadenes de ferro als carros dels suecs!

Se'n va.

ACTE SEGON

Quadre: Camp de batalla a prop de Febrbellin.

ESCENA PRIMERA

Entren el coronel Kottwitz, el comte de Hobenzoller, el capità de cavalleria von der Golz i altres oficials al capdavant dels genets.

CORONEL KOTTWITZ, *fora de quadre:*

Atureu-vos ací i descavalqueu!

HOHENZOLLER I GOLZ, *entren:*

Pareu!

CORONEL KOTTWITZ

¿I qui m'ajuda amb el cavall?

HOHENZOLLER I GOLZ:

Amic, ací!

Tornen cap arrere.

CORONEL KOTTWITZ, *fora de quadre:*

Mercès! Uf! Els meus ossos!

Un fill noble us desitge a tots vosaltres,
que quan us decandiu us faça igual!

370

Entra. Hobenzoller, Golz i altres darrere d'ell.

Sobre el cavall em sent plenament jove;
quan desmunte, però, s'alça un combat
com si cos i ànima s'esbatussessen.

Mira al voltant.

¿On és el príncep, nostre comandant?

HOHENZOLLER

De seguida tornarà amb tu!

375

CORONEL KOTTWITZ

¿On és?

HOHENZOLLER

Cavalcava pel poble que hi ha ací
entre els arbusts. De seguida vindrà.

UN OFICIAL

He sentit que ha caigut amb el cavall.

HOHENZOLLER

Crec que sí.

CORONEL KOTTWITZ

¿Ha caigut?

HOHENZOLLER, *girant-se*:

Res d'importància.

380 El seu cavall s'ha espantat al molí,
però, lliscant de costat àgilment,
no s'ha fet la menor esgarrinxada.
No es mereix l'aire que gastem parlant-ne.

CORONEL KOTTWITZ, *pujant a un turó*:

Un bonic dia, cert com que sóc viu!

385 Un jorn que Déu, Senyor del món, va fer
per a coses més grates que matar-nos!
El sol vermell resplendeix entre els núvols,
i com l'alosa, els sentiments alegres
cap amunt, cap al cel serè, joiosos.

GOLZ

390 ¿Has vist Dörfling, el mariscal, senyor?

CORONEL KOTTWITZ, *fent-se avant*:

Dimonis, no! ¿Què es pensa sa excel·lència?

¿Sóc un ocell, una sageta, un pensament,
per a fer-me saltar tot el camp de batalla?

He estat a l'avantguarda, a dalt del Hackel,
395 i al peu del Hackel a la rereguarda;
a qui no he vist, però, és al mariscal!
Els meus genets l'empaiten per allà.

GOLZ

Li sabrà greu. Semblava que tenia
alguna cosa greu a confiar-vos.

OFICIAL

400 Vet ací el príncep, el nostre cabdill!

ESCENA SEGONA

*El príncep d'Homburg, amb una cinta negra a la mà esquerra.
Els anteriors.*

CORONEL KOTTWITZ

Déu vos guard, jove i noble príncep meu!
Mira com, mentre tu eres al poblet,
he situat els genets a la vall.
Crec que estaràs prou satisfet amb mi!

EL PRÍncep D'HOMBURG

Bon dia, Kottwitz! I bon dia, amics!
Saps que jo lloe tot allò que fas.

405

HOENZOLLER

¿I què feies, tu, Arthur, al poblet?
Sembles tan seriós!

EL PRÍncep D'HOMBURG

Jo... era a la capella.
que brilla entre els arbusts tranquils del poble.
A oració tocaven quan tot just
passàvem per allà; això m'ha impulsat
a llançar-me a resar també a l'altar.

410

CORONEL KOTTWITZ

Haig de dir que és un jove piadós!
L'obra, creu-me, amb pregària escomesa,
es coronarà amb fama, honor i glòria!

415

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Què et volia dir, Heinrich?...

Porta el comte una mica cap avant.

¿Però què és el que Dörfling digué ahir
respecte a mi en l'anunci de les ordres?

HOENZOLLER

Estaves molt distret. Prou que ho vaig veure.

EL PRÍncep D'HOMBURG

Distret, dispers; no sé què em va passar.

420

Copiar al dictat em fa enfollir.

HOHENZOLLER

Per sort, hi havia poc que et concernís.
Hennings i Truchß, que guien els de peu,
són destinats a atacar l'enemic,
425 i a tu t'han ordenat romandre ací
a la vall, prompte amb la cavalleria,
fins que t'envien l'ordre d'atacar

EL PRÍncep D'HOMBURG, *després d'una pausa en què es perd en un somieg:*

Un succés enigmàtic!

HOHENZOLLER

¿Quin, amic?

El mira. Cau una canonada.

CORONEL KOTTWITZ

Hala, hala, senyors! Amunt, amunt!

430 Això és el Hennings i el combat comença!
Tots junts pugen a un tossal.

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Qui és aquell? ¿Eh?

HOHENZOLLER

El coronel Hennings, Arthur,
que s'ha esquitllat a l'esquena de Wrangel!
Vine, des d'ací dalt ho veuràs tot.

GOLZ, *sobre el tossal:*

Mireu que paorós que es desplega pel Rhyn!

EL PRÍncep D'HOMBURG, *es posa les mans davant els ulls:*

435 ¿Hennings allà, a la nostra ala dreta?

PRIMER OFICIAL

Sí, mon il·lustre príncep.

EL PRÍncep D'HOMBURG

Per Déu! ¿Per què?

Ahir estava a la nostra ala esquerra.

Trets de canons en la llunyania.

CORONEL KOTTWITZ

Llamp de Déu! Mira, des de dotze gorges
Wrangel llança el seu foc damunt de Hennings!

PRIMER OFICIAL

Això és una trinxera, la sueca!

440

SEGON OFICIAL

Per Déu, els trets s'aixequen per damunt
del campanar del poble del darrere!

Trets a prop.

GOLZ

Aquest és Truchß!

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿Truchß?

CORONEL KOTTWITZ

Truchß, ell, sí;

ara ve per davant a ajudar Hennings.

EL PRÍncep D'HOMBURG

Com és que Truchß es troba avui al mig?

445

Fortes canonades.

GOLZ

Oh, cel! Pareix que han calat foc al poble!

TERCER OFICIAL

Foc, tan cert com el sol!

PRIMER OFICIAL

Foc, foc!

Les flames ja s'arrapen torre amunt!

GOLZ

Ui! Els seus missatgers corren d'ací d'allà!

SEGON OFICIAL

S'obren pas!

450

CORONEL KOTTWITZ

¿On?

PRIMER OFICIAL

A l'ala dreta!...

TERCER OFICIAL

Pla bé! En columnes! Amb tres regiments!

Sembla que volen reforçar l'esquerra.

SEGON OFICIAL

Per ma fe! I la cavalleria avança

per protegir la marxa del flanc dret.

HOHENZOLLER, *riu*:

455 Ha! Com es tornarà a buidar el camp
quan ens vegem ací amagats al sot!

Foc de mosquets.

KOTTWITZ

Mireu! Germans, mireu!

SEGON OFICIAL

Sentiu!

PRIMER OFICIAL

Foc de mosquets!

TERCER OFICIAL

Ara són cara a cara a les trinxeres!

GOLZ

Per Déu! Semblant espetec de canó

460 no l'havia sentit mai en ma vida!

HOHENZOLLER

Foc! Que rebenten les entranyes de la terra!

L'esquerda esdevindrà tomba dels vostres cossos.

Pausa. Un crit de victòria en la llunyania.

PRIMER OFICIAL

Senyor del cel que atorgueu la victòria:

Wrangel gira l'esquena ja!

HOHENZOLLER

No, parla!

GOLZ

465 En nom del cel, amics! Pel flanc esquerre!

Romp les trinxeres amb l'artilleria.

TOTS

Triomf! Triomf! La victòria és nostra!

EL PRÍncep d'HOMBURG, *baixa del tossal*:

Kottwitz, seguiu-me!

CORONEL KOTTWITZ

Nens, tranquils, tranquils!

EL PRÍncep d'HOMBURG

Feu sonar les fanfares! Va! Seguiu-me!

CORONEL KOTTWITZ

Dic que tranquils.

470

EL PRÍncep d'HOMBURG, *furiós*:

Per cel, terra i infern!

CORONEL KOTTWITZ

Sa altesa ahir, en donar les consignes,
manà que havíem d'esperar una ordre.

Golz, llegiu en veu alta les consignes.

EL PRÍncep d'HOMBURG

L'ordre! Ei, Kottwitz! Cavalques molt lent!

¿No l'has rebuda encara del teu cor?

475

CORONEL KOTTWITZ

¿Quina ordre?

HOHENZOLLER

Si et plau, Arthur!

CORONEL KOTTWITZ

¿Del meu cor?

HOHENZOLLER

¿Què vols dir?

GOLZ

Escolteu-me, coronel!

CORONEL KOTTWITZ, *ofès*:

Caram! ¿Amb això em véns, jove senyor?...

El rossí amb què galopes faré anar
a la cua del meu, en cas d'urgència!

Avant, senyors! Trompetes, les fanfares!

Al combat! Al combat! Vet ací Kottwitz!

480

GOLZ, *a Kottwitz*:

Mai del món, coronel! Mai de la vida!

SEGON OFICIAL

Hennings encara no ha arribat al Rhyn!

PRIMER OFICIAL

485 Agafeu-li l'espasa!

EL PRÍncep D'HOMBURG

¿A mi, l'espasa?

El repelleix.

Ei, tu, xiquet impertinent, tu encara
no saps els deu preceptes de la Marca!
Ací tenim la teua, amb beina i tot!

Li arranca l'espasa junt amb el cinyell.

PRIMER OFICIAL, *vacil·lant*:

Príncep, per Déu, això...!

EL PRÍncep D'HOMBURG, *intervenint per damunt d'ell*:

¿Encara obres la boca?...

HOHENZOLLER, *a l'oficial*:

490 Silenci! ¿Ets boig?

EL PRÍncep D'HOMBURG, *mentre lliura l'espasa*:

Ací, ordenances!

Dueu-lo detingut al quarter general.

A Kottwitz i la resta d'oficials:

Senyors, aquesta és la consigna: és un brivall
qui no segueix son general a la batalla.

¿Qui restarà?

CORONEL KOTTWITZ

Ja m'has sentit. ¿Per què et sulfures?

HOHENZOLLER, *afegint-s'hi*:

495 Solament era un consell que et donàvem.

CORONEL KOTTWITZ

Tu te'n fas responsable. Jo et segueisc.

EL PRÍncep D'HOMBURG, *tranquil·litzat*:

Jo me'n faig responsable. Seguiu-me, germans!

Se'n van tots.

Quadre: habitació en un poble.

ESCENA TERCERA

Entra un cortesà, amb botes i esperons. Un camperol i la seua dona seuen en una taula i treballen.

CAVALLER DE LA CORT

Déu vos guard, bona gent! ¿Que teniu lloc per a acceptar un hoste a casa vostra ?

EL CAMPEROL

Oh sí! De cor.

500

LA DONA

¿I podem saber qui?

CAVALLER DE LA CORT

La sobirana! Cap persona baixa!
Al portal s'ha trencat l'eix del seu cotxe.
Com que hem sentit que s'ha obtingut victòria
no cal continuar aquest viatge.

TOTS DOS, *s'alcen:*

Cel! S'ha obtingut victòria!

505

CAVALLER DE LA CORT

¿No ho sabíeu?

Els suecs han estat colpits al cap;
si no per sempre, almenys durant un any,
la Marca és lliure de la seua espasa!
Mireu! Ací tenim la sobirana.

ESCENA QUARTA

L'electora, pàl·lida i agitada. La segueixen la princesa Natalie i altres dames de la cort. Els anteriors.

ELECTORA, *sota la porta:*

Bork! Winterfeld! Veniu, doneu-me el braç!

510

NATALIE, *afanyant-se cap a ella:*

Oh, mare meua!

LES DAMES DE LA CORT

Déu! S'esblaima! Cau!

La sostenen.

ELECTORA

Porteu-me a la cadira, vull asseure'm.

¿Mort, ha dit? ¿Mort?

NATALIE

Oh mare meua amada!

ELECTORA

Vull parlar en persona amb l'herald malastruc.

ESCENA CINQUENA

Entra el capità de cavalleria von Mörner ferit, portat per dos soldats. Els anteriors.

ELECTORA

515 ¿Què em portes, tu, missatger de l'horror?

MÖRNER

El que aquests ulls, senyora, per desgràcia han vist, per a la meua pena eterna.

ELECTORA

Bé, doncs! Explica-ho!

MÖRNER

L'elector és mort!

NATALIE

Oh cell!

¿Ens ha de castigar un colp tan monstruós?

Es cobreix la cara.

ELECTORA

520 Dóna'm notícia de com va caure!

Com el llamp que, colpint el caminant, li encén el món tot porpra encara una vegada,